

Kultur

Våldet mot Palestina föder vapenhandeln

I dag har det gått 75 år sedan Nakba – palestiniernas stora katastrof

Av: [Shora Esmailian](#) ✉

PUBLICERAD: I GÅR 13.00

🔔 **Detta är en kulturartikel** som är en del av Aftonbladets opinionsjournalistik.

I dag är det 75 år sedan staten Israel bildades och årsdagen för Nakba, den för palestinierna stora katastrofen.

Foto: AP TT NYHETSBYRÅN

KULTUR

Minns den palestinska generalstrejken 1936 och massprotesterna till 1939 som utmanade de brittiska kolonistörernas omvandling av det palestinska mandatet till ett nationalhem för judar.

Minns kriget 1967, då **Västbanken**, Gazaremsan och Golanhöjderna hamnade under israelisk ockupation.

Minns den första intifadans gräsrotsorganisering med stormöten, kvartersskolor, odling för självförsörjning och feministiska uppvaknanden. Minns också stenarna som då kastades på ockupationsstyrkorna.

Minns de så kallade fredssamtalen och **Yasser Arafats** handslag med **Yitzhak Rabin**.

Minns den väpnade kampen under andra intifadan och också dess självmordsbombningar. Minns de internationella aktivister som kördes över och dödades av israeliska schaktmaskiner och prickskyttar.

Minns demonstrationerna på Västbanken mot muren. Minns de protesterna – både genom valsedeln och på gatorna – mot de egna politiska ledarna och minns de internationella ropen på bojkott, sanktioner och avinvesteringar för att sätta press på staten **Israel**.

Minns raketerna från **Gaza** och minns också de fredliga massprotesterna vid dess gränser.

Minns **Khader Adnan**, den första palestinske fången som dog av hungerstrejk den 2 maj i år.

Minns *hela* den palestinska kampen denna dag, när 75 år har passerat sedan al-Nakba – den för palestinierna stora katastrofen år 1948, när staten Israel bildades och mellan 750 000 och 800 000 palestinier utav en befolkning på nästan två miljoner tvingades på flykt. När 531 byar jämnades med marken, 15 000 människor dödades och övriga våldtogs, misshandlades och tillfångatogs.

Kampen för frihet har pågått i snart hundra år och är ett smörgåsbord. Det är bara att välja och vraka bland kamporganisationer, ideologier och taktiker. Den har varit fredlig och blodig men aldrig passiviserad, aldrig utdöd.

För inget tycks kunna befria palestinierna från den israeliska ockupationen.

Militärt våld är nämligen fundamentalt för den judiska statens överlevnad. Tesen att staten Israel är ointresserad av fred eller lösningar på konflikten är inte ny, men aktuell genom den färska boken "The palestine laboratory: how Israel exports the technology of occupation around the world" (Verso) av den australienske författaren och grävande journalisten **Antony Loewenstein**.

Utan en fördjupning av konflikten kan Israel inte överleva. Den behöver både ockupationen och de återkommande krigen för att ta fram och utveckla landets ögonsten och största export: vapen, övervakning och cyberteknologi. Vapenindustrins centrala betydelse för landets ekonomiska överlevnad går inte att överskatta, skriver Loewenstein.

Eller som forskaren **Haim Bresheeth-Zabner** säger i "An army like no other: how the Israel defense forces made a nation" (Verso): Den israeliska ekonomin "övertog apelsiner till förmån för handgranater".

Satsningar har pågått ända sedan 1950-talet och även om den en gång helt statsägda industrin i nyliberalismens tidevarv förvandlats till diverse privatägda företag, och även om industrin har gått från att framställa hårdvara till mjukvara, växer den explosionsartat.

Denna framgångssaga hade inte varit möjlig utan att man först prövat och förfinat utrustningen på den ockuperade och isolerade befolkningen.

Israel vill inte avslöja några officiella siffror men det finns i dag, skriver Loewenstein, över 300 multinationella företag och 6 000 start-up-företag.

En av anledningarna till den kraftiga ökningen stavas elfte september-attackerna. De gav en möjlighet det israeliska försvaret inte kunde försitta. Och nu skördas frukterna: År 2020 investerades 22 miljarder dollar i försvars- och övervakningssektorn. Det gjorde den till den tolfte största militärleverantören i världen med en försäljning på 345 miljarder dollar.

Denna framgångssaga hade inte varit möjlig utan att man först prövat och förfinat utrustningen på den ockuperade och isolerade befolkningen. Det är genom det palestinska laboratoriet och tonvis av statligt stöd som de israeliska företagen har kunnat utveckla en vapenindustri i världsklass. Med hjälp av den egna arméns empiri marknadsförs utrustningen som "stridstestad".

Det gäller allt ifrån handgranater och vapen till ansiktsgenkänningsteknologi och telefonhackningsappar som den så beryktade Pegasus. Israeliska vapentillverkares budskap "speglar den levda erfarenheten av att brutalisera palestinier", skriver Loewenstein.

Han plockar mödosamt fram siffror, citerar civila och militära källor, sätter de israeliska politikernas agerande i internationell kontext och intervjuar de som har drabbats av det israeliska militärkomplexet men också forskare, ekonomer, jurister och andra experter. Bit för bit bygger han upp sin tes: utan ockupationen och förtrycket av det palestinska folket – ingen judisk stat.

Detta är då inget den israeliska staten skulle skriva under på. De är ju den "enda demokratin i Mellanöstern" och har dessutom "den mest moraliska armén i världen". Även detta pulvriserar Loewenstein briljant. Staten Israel har inte bara starka band till västvärlden – EU är dess största handelspartner och banden har fördjupats under **Netanyahu**-åren, bland annat genom att israelisk teknologi används i militariseringen av unionens gränser.

Här finns varken moral eller kompass, bara en så kallad demokrati som nästan aldrig fördömer krigsbrott.

I årtal har Netanyahu sökt stöd bland despoter i Azerbajdzjan, Indonesien, Rumänien, Ungern, Sri Lanka och Myanmar genom vapen- och techförsäljning. Och decennierna innan dess har man sålt vapen till och tränat såväl diverse knarkkungar, antikommunistiska gerillor, hutumilisen i Rwanda som militärdiktaturer i Latinamerika och shahen av Iran.

Här finns varken moral eller kompass, bara en så kallad demokrati som nästan aldrig fördömer krigsbrott. Israel var sent ute med att säga något kritiskt om Rysslands invasion av Ukraina – det var helt enkelt inte så lätt när det israeliska övervakningsföretaget Celebrite något är tidigare sålt telefonhackningsteknik till **Putin**.

När omvärlden skriker efter drönare, missiler, övervakningsteknik och telefonhackning – under 2022 nådde upprustningen nya rekordsummer – står Israel och dess vapenkomplex redo. Loewenstein skriver inte ut några färdiga lösningar. Men han påpekar att Israel varken betalar politiskt eller ekonomiskt för status quo. Om något kan internationella reaktioner på apartheid i Sydafrika och helt färska Ukraina vägleda omvärlden till hur det ska agera för att få ett slut på ockupationen och en rättvis lösning.

Vad gäller palestinierna finns för dem inget annat val än att fortsätta kämpa, precis som alla andra som levt under förtryck. Som den palestinska poeten **Mahmoud Darwish** slår fast i några enkla rader.

"Vi står här. Vi sitter här. Vi förblir här.

Vi är eviga här. Vi har ett enda, enda mål: att existera."

ANNONS

Lyssna bland hundratusentals ljudböcker - 30 dagar gratis och utan bindningstid hos Nextory!

[KLICKA HÄR](#) Extern länk från Nextory

PUBLICERAD: 15 MAJ 2023 KL. 05.00

AFTONBLADET / KULTUR / ISRAELISK POLITIK

LÄS VIDARE

Rör sig mest ovanpå när han skildrar Europa

Det bästa jag vet är dessa två farbröder

Kultur

Prenumerera på Kulturrens nyhetsbrev

Aftonbladets kulturchef Karin Pettersen nyhdar till veckans viktigaste kulturhändelser och mest intressanta idédebatt.

[Ja, tack!](#)

ÄMNET I ARTIKELN

[Israelisk politik](#) [Israel](#) [Gaza](#) [Västbanken](#)

MEST LÄST

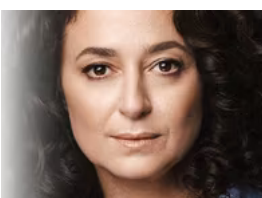
I GÅR 10.58 KULTUR

Erdoğan har övertaget – med god hjälp av väst

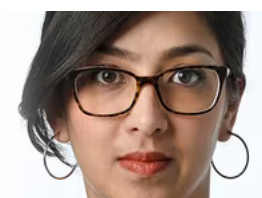
13 MAJ KULTUR

Om Erdoğan vinner valet är Turkiet förlorat

I GÅR 05.00 KULTUR

Våldet mot Palestina föder vapenhandeln

14 MAJ KULTUR

Det bästa jag vet är dessa två farbröder

29 MAJ 2012 KULTUR

Loreen inte svensk nog för Sverigedemokraterna

